

Elles no cercaven el prestigi personal sinó la reparació de la seva Ànima, la fraternitat i el bé comú. Preveien que les seves creacions eren per al futur i l'eternitat. Ara el futur ja ha arribat. Nascudes abans del 1918, són dones que pateixen la crisi de la utopia moderna en unes dècades convulses de la història europea. La creativitat els serveix per restituir la veu interior, l'Ànima, i per agafar les regnes del seu destí en situacions de profunda tristesa i fragilitat. Les seves obres emanen una bellesa fora de norma: dibuixos florals, jardins de l'Edèn, imaginaris còsmics, retrats d'esperits, abstraccions sagrades, alfabetos secrets, receptes sanadores, transmissió de missatges i escriptura científica. El seu art no és acadèmic ni comercial, ens revela les imatges ocultes.

Ellas no buscaban el prestigio personal sino la reparación de su Alma, la fraternidad y el bien común. Preveían que sus creaciones eran para el futuro y la eternidad. Ahora el futuro ya está aquí. Nacidas antes de 1918, son mujeres que sufren la crisis de la utopía moderna en unas décadas convulsas de la historia europea. La creatividad les sirve para restituir la voz interior, el Alma, tomando las riendas de su destino en situaciones de profunda tristeza y fragilidad psicológica. Las obras surgen como experiencias místicas de sanación. Sus creaciones emanen una belleza fuera de norma: dibujos florales, jardines del Edén, imaginarios cósmicos, retratos de espíritus, abstracciones sagradas, alfabetos secretos, recetas sanadoras, transmisión de mensajes y escritura científica. Su arte no es académico ni comercial, nos revela las imágenes ocultas.

They did not seek out personal prestige but rather relief for their Souls, unity and the common good. They foresaw their creations were for the future and eternity. The future is here now. All born before 1918, they were women who lived first-hand the crisis of modern utopia in the decades of turmoil of European history. Creativity was their tool for reinstating their internal voices, their souls, taking over the reins of their destiny at times of profound sorrow and psychological instability. Their artworks developed as mystical healing experiences. Their creations emanated uncommon beauty: floral drawings, Gardens of Eden, imaginary cosmic universes, depictions of spirits, sacred abstractions, secret alphabets, recipes with medical properties, relays of messages, and scientific writing. Their art is neither academic nor commercial, but unveils hidden images

«Un ésser de llum em guia la mà». L'expansió de l'espiritisme a Europa a finals del segle XIX ofereix a les classes humils la possibilitat d'una espiritualitat sense jerarquies eclesiàstiques ni dogmes. La connexió mediúmica amb els esperits i la promesa de la reencarnació amplien l'experiència d'aquest nou cristianisme primitiu. L'espiritisme, com l'anarquisme, propaga l'harmonia entre estaments socials, l'emancipació de les dones i noves pedagogies en contacte amb la natura. Les obres –dibuixos, textos i brodats– són una forma de reparació de l'Ànima en un temps lacerat per les guerres i la pèrdua de persones estimades. Només quan dibuixen se senten en pau, i aquest silenci actiu els permet viatjar entre el passat i el futur. No es consideren artistes, tan sols mediadores entre mons. Treballen de nit, dibuixen éssers de llum, escenaris fractals, broden i combinen les paraules entre les imatges. Esotèriques i rebels, mai no comercialitzen les obres. Les creacions són humils en la materialitat però sublimes en transcendència.

«Un ser de luz guía mi mano». La expansión del espiritismo en Europa a finales del siglo XIX ofrece a las clases humildes la posibilidad de vivir una espiritualidad sin jerarquía eclesiástica ni dogmas. La conexión mediúmnica con los espíritus y la promesa de la reencarnación amplían la experiencia de este nuevo cristianismo primitivo. El espiritismo, al igual que el anarquismo, propaga la armonía entre los estamentos sociales, la emancipación de las mujeres y nuevas pedagogías en contacto con la naturaleza. Las obras –dibujos, textos, bordados– son una forma de reparación del Alma en un tiempo lacerado por guerras y pérdida de seres queridos. Sólo cuando dibujan se sienten en paz y esta forma de silencio activo les permite viajar entre pasado y futuro. No se consideran artistas, sólo mediadoras entre mundos. Dibujan seres de luz, escenarios fractales, bordan y combinan las palabras entre las imágenes. Esotéricas y rebeldes, nunca comercializan sus obras. Las creaciones son modestas en su materialidad y sublimes en trascendencia.

“A creature of light guides my hand”. The spread of spiritualism across Europe in the late nineteenth century offered those outside the upper classes the opportunity of experiencing spirituality without the interference of ecclesiastical hierarchy or dogmas. Communication by medium with spirits and the promise of reincarnation broadened the experience of this new primitive Christianity. Spiritualism, like anarchism, promoted harmony between different social strata, the emancipation of women, and new teaching methodologies in contact with nature. The pieces – drawings, texts, embroideries – were a way to heal the Soul during an age torn asunder by war and the loss of loved ones. They only felt at peace when they were drawing and this active silence enabled them to travel between the past and the future. They did not considered themselves artists, but mediators between worlds. They drew creatures of light and fractal scenes, they produced needle work combining words and images. Esoteric and boundary-pushing, they never commercialised their work. Their creations are modest in their substance but sublime in their transcendency.

«El meu planeta és Mart». La filosofia espiritista creu que l'Ànima sobreviu al cos en forma d'esperit desencarnat i que aquesta energia, quan abandona la Terra, emprèn un viatge de coneixement a través dels planetes. Mart i Júpiter són els més importants. Com a mèdiums reconegudes, algunes de les autores es comuniquen amb els esperits i canalitzen missatges en forma de dibuixos i textos. L'experiència extracorporal els permet viure altres identitats i mons aliens. Parlen i escriuen en llengües desconegudes –glossolàlia–, usen alfabets encriptats i la seva cal·ligrafia és intempestiva. Ens parlen de forces volcàniques, energies electromagnètiques, paisatges marcians, cartografies còsmiques o figures angelicals. La creació del llenguatge és per a les artistes una forma de revelació sobre l'origen i el destí de la transmissió de sabers, fidels al gran arxiu universal que compartim i que és etern.

«Mi planeta es Marte». La filosofía espiritista cree que el Alma sobrevive al cuerpo en forma de espíritu desencarnado y que esta energía, al abandonar la Tierra, inicia un viaje de conocimiento a través de los planetas. Marte y Júpiter son los más importantes. Como médiums reconocidas, algunas de las autoras se comunican con los espíritus canalizando mensajes en forma de dibujos y textos. La experiencia extracorpórea les permite vivir otras identidades y mundos ajenos. Hablan y escriben en lenguas desconocidas –glosolalia–, usan alfabetos criptados y su caligrafía es intempestiva. Nos hablan sobre fuerzas volcánicas, energías electromagnéticas, paisajes marcianos, cartografías cósmicas o figuras angelicales. La creación del lenguaje es para las artistas una forma de revelación sobre el origen y el destino de la transmisión de saberes, fieles al gran archivo universal que compartimos y que es eterno.

“Mars is my planet”. Spiritualist philosophy holds that the Soul survives the body as ethereal spirit and that upon leaving Earth this energy sets off on a voyage of discovery of other planets, primarily Mars and Jupiter. As renowned mediums, some of the artists communicated with spirits by channelling messages in the form of drawings and texts. Out-of-body experience gave them the means to live out other identities and inhabit distant worlds. They spoke and wrote in unknown languages – glossolalia – used encrypted alphabets and their handwriting was from other ages. They speak of volcanic forces, electromagnetic energy, Martian landscapes, celestial maps and angel-like creatures. For the artists the creation of language was a revelation of the origin and end-point of the transmission of knowledge, faithful to the great universal archive which we all share and is eternal.

«M'atreuen els mons que no són reals». Les experiències extracorpòries a través de la meditació, el somnambulisme o la hipnosi porten les autores cap a escenaris desconeguts en què apareixen rostres i presències fantasmagòriques. Aborden aquest trànsit des de dictats superiors i de vegades els dibuixos porten la signatura d'altres entitats. Sense pretensions de reconeixement com a artistes, la creativitat està al servei de la pau i cal compartir-la. Saben que les malures del cos són fruit de les ferides de l'ànima. Molts dibuixos porten enllaçades paraules a la manera de filigranes. L'aparició de textos intel·ligibles és habitual. Les tècniques i els materials no són els ortodoxos del món de l'art, usen papers reciclats. Treballen a la taula de la cuina, no tenen taller. Mentre que els artistes de l'avantguarda cerquen nous llenguatges, elles són una rereguarda a l'espai de la llar. La fragilitat interior fa que algunes siguin diagnosticades com a malaltes mentals, però el seu art és un remei natural contra el dolor i una forma de resistència a l'oblit.

«Me atraen los mundos que no son reales». Las experiencias extracorpóreas a través de la meditación, el sonambulismo o la hipnosis, conducen a las autoras hacia escenarios desconocidos. Allí aparecen rostros y presencias fantasmales. Todas coinciden en abordar este tránsito desde dictados superiores y en ocasiones los dibujos están firmados por otras entidades. Sin pretensiones de reconocimiento artístico, la creatividad está al servicio de la paz interior y para ser compartida. Saben que las patologías del cuerpo son fruto de las heridas del alma. Con frecuencia los dibujos llevan enlazadas palabras a la manera de filigranas. La aparición de textos ininteligibles es habitual. Las técnicas y los materiales no son ortodoxos del mundo del arte, usan papeles reciclados. Trabajan sobre la mesa de la cocina, no tienen taller. Mientras los artistas de la vanguardia histórica buscan nuevos lenguajes, ellas son la retaguardia en el espacio del hogar. La fragilidad interior determina que algunas de ellas sean diagnosticadas como enfermas mentales, pero su arte es un remedio natural contra el dolor y una forma de resistencia al olvido.

“I am drawn to unreal worlds”. The out-of-body experiences induced by meditation, somnambulism, and hypnosis led the artists to traverse unknown terrains. In them they witnessed phantasmal visages and presences. They all set out on these journeys with dictates from on high and sometimes their drawings were signed by other beings. Free of any artistic ambition, their creativity was a means for attaining interior peace and was to be shared. They knew that malfunctions of the body are the result of a damaged soul. The drawings often show words linked and embedded in filigree. The inclusion of intelligible texts is commonplace. The techniques and materials used are not normally found in the art world, they reused paper they had to hand. They worked on their kitchen tables; they did not have access to studios. While artists of the avant-garde searched for novel means of expression, these artists were the rear-guard working at home. Their internal instability meant some of them were diagnosed as being mentally ill, but their art was a natural remedy against pain and a way of avoiding being forgotten.

«Cultiv flors que no existeixen en altres llocs». La representació de la natura és una creativitat primordial en la història de les dones. Les autores dediquen la seva imaginació mística i simbòlica a la recreació de paisatges, floracions, edens o jardins de dones agermanades a la manera de les beguines medievals. Dibuixen o broden belles composicions que evocuen la llum, la pau, la sororitat, la vida, la saviesa i l'eternitat. Les flors són formes sacres de fertilitat i puresa, símbols de regeneració i amor. Com els *hortus conclusus* de la tradició cristiana, els elements vegetals i escenaris naturals són al·legories de l'univers i els valors espirituals. Sense regles estètiques, dibuixen seguint els patrons de la tradició femenina del brodat i els teixits. La creació les allibera d'un present ingrati i les impulsa en un vol poètic i reparador. A la taula de casa o en un centre clínic poden gaudir de la floració eterna de la vida. Les seves obres fan visibles les energies, rememoren l'espai femení i les tradicions ancestrals.

«Cultivo flores que no existen en otros lugares». La representación de la naturaleza es una creatividad primordial en la historia de las mujeres. Las autoras dedican su imaginación mística y simbólica a la recreación de paisajes, floraciones, paraísos o jardines de mujeres hermanadas a la manera de las beguinas medievales. Dibujan o bordan bellas composiciones que evocan la luz, la paz, la sororidad, la vida, la sabiduría y la eternidad. Las flores son formas sacras de fertilidad y pureza, símbolos de regeneración y amor. Como los *hortus conclusus* de la tradición cristiana, los elementos vegetales y escenarios naturales son alegorías del universo y valores espirituales. Sin reglas estéticas, dibujan siguiendo los patrones de la tradición femenina del bordado y los tejidos. La creación las libera de un presente ingrato y las impulsa en un vuelo poético y reparador. En la mesa del hogar o en una casa de salud ellas pueden disfrutar la eterna floración de la vida. Sus obras visibilizan las energías, rememoran el espacio femenino y las tradiciones ancestrales.

“I grow flowers not found elsewhere”. The representation of nature is a prime source of creativity in the history of women. The artists turned their mystic and symbolic imagination to the recreation of landscapes, flowers, and paradises and gardens nurtured by sisterhoods such as the medieval Beguines. They drew or embroidered compositions evoking light, peace, sisterhood, life, wisdom and eternity. Flowers are sacred forms of fertility and purity, symbols of regeneration and love. As in the *hortus conclusus* of Christian tradition, plant motifs and views of nature are allegories of the universe and spiritual values. Bound by no aesthetic rules, they followed the patterns of the female traditions of embroidery and textile making. Creation freed them from a thankless present and powered their poetic and revitalizing projections. At the table at home or in a clinic they were able to enjoy the continual flowering of life. Their works visibilize energy, conjuring up feminine space and ancestral traditions.

«La meva consciència crida més fort que la meva carn». La voluntat de la resistència atorga a les artistes una capacitat de supervivència enorme en situacions difícils i èpoques cruels. La consciència –l’esperit– batega amb força i es nega a una realitat material pobra. Algunes passen la major part de la seva vida en un centre de salut mental. En el desarrelament i la solitud són demiürgues que fan llum en les tenebres de l’univers. Dibuixar és una eina poderosa per visualitzar els desitjos silenciats, per no oblidar-se d’elles mateixes o mantenir la veu pública. Les creacions desborden intensitat poètica quan són més subjectives i sensuals, i generen arxius biogràfics quan són descriptives i sòbries. Una carta escrita amb puntades de fil és la forma més directa de la veu en femení, el reclam d’un lloc propi a l’espai públic. Dibuixar o brodar els permet aprofundir en la intimitat de les seves històries, salvaguardar la identitat i mantenir la veu social. La creativitat és un refugi que els possibilita gestionar la malenconia i viure en l’adversitat.

«Mi conciencia grita más fuerte que mi carne». La voluntad de resistencia otorga a las artistas una enorme capacidad de supervivencia en situaciones difíciles y épocas crueles. La conciencia –el espíritu– palpita con fuerza negándose a una pobre realidad material. Algunas pasan la mayor parte de su vida en un centro de salud mental. En el desarraigo y la soledad son demiurgas que alumbran las tinieblas del universo. Dibujar es una poderosa herramienta para visualizar los deseos silenciados, no olvidarse de quienes son y mantener su voz pública. Las creaciones desbordan intensidad poética cuando son más subjetivas y sensuales, y generan archivos biográficos cuando son sobrias y descriptivas. Una carta escrita con puntadas de hilo es la forma más directa de la voz en femenino, reclamo de un lugar propio en el espacio público. Dibujar o bordar les permite profundizar en sus historias íntimas, salvaguardar la identidad y mantener la voz social. La creatividad es un refugio donde gestionar la melancolía y vivir la adversidad.

“My conscience screams louder than my flesh”. The will to resist provided the artists with an enormous capacity for survival in difficult situations and harsh times. Conscience –the spirit– beats loudly, helping to overcome impoverished surroundings. Some of them spent the greater part of their lives in mental institutions. Uprooted and alone they were demiurges casting light across the shadows of the universe. Drawing is a potent tool for visualising silenced desires, remembering those who felt them and making their voice public. These creations simmer with poetic intensity when they are more subjective and sensual; generate biographical records when they are restrained and descriptive. A letter written in stitching is the most direct form of the feminine voice, a demand for a place of one’s own in the public space. Drawing and needlework allowed them to delve deeper inside their private stories and protect their identities while having a social voice. Creativity is a sanctuary for dealing with melancholy and experiencing adversity.

«Les nostres obres són per a l'eternitat». Moltes de les artistes es dediquen a ajudar els altres i practiquen la sanació amb receptes naturals o rituals sagrats. Veuen l'aura de les persones, usen el tarot i el pèndol, coneixen el poder vibracional dels minerals i dibuixen mandales de patrons geomètrics com a processos terapèutics per a les patologies de l'Ànima. Reflexionen sobre les tempestes, les cèl·lules o la moral en els escrits i els dibuixos. Els seus coneixements són heretats i també fan investigació. Consideren la ciència i la caritat com una forma de progrés social. Reclamen la protecció de la natura, la pacificació de la societat i la pobresa com a camí de llibertat. Diuen que les seves obres són per al futur i ens volen ajudar. Afirmen que són obres per a l'eternitat i saben apreciar allò que no és material ni comercial, sinó vital. Són dones sàvies. Els dibuixos geomètrics, les escenes al·legòriques o els escrits sobre filosofia i ciència ens fan conèixer la infinitud de les energies que conformen la vida. Treballen per a la transformació interior en un cercle sagrat. El seu art no ve de l'art, sinó de l'artesanía i les tradicions ancestrals, la natura i la cultura de les dones.

«Nuestras obras son para la eternidad». Muchas de las artistas se dedican a ayudar al prójimo y practican la sanación con recetas naturales o rituales sagrados. Ven el aura de las personas, usan el tarot i el péndulo, conocen el poder vibracional de los minerales y dibujan mandalas de patrones geométricos como procesos terapéuticos para las patologías del Alma. Reflexionan sobre las tempestades, las células o la moral en escritos y dibujos. Sus conocimientos son heredados y también hacen investigación. Consideran la ciencia y la caridad como forma de progreso social. Reclaman la protección de la naturaleza, la pacificación de la sociedad y la pobreza como camino de libertad. Dicen que sus obras son para el futuro y nos quieren ayudar. Afirman que son obras para la eternidad y saben valorar aquello que no es material ni comercial sino vital. Son mujeres sabias. Los dibujos geométricos, las escenas alegóricas o los textos sobre filosofía y ciencia nos dan a conocer las energías que conforman la vida. Trabajan para la transformación interior en un círculo sagrado. Su arte no viene del arte, sino de las tradiciones y artesanías ancestrales, la naturaleza y la cultura de las mujeres.

“Our works are for eternity”. Many of the artists dedicated themselves to helping the people around them and healing with natural recipes or sacred rites. As therapy for damaged souls they read peoples' auras, used Tarot cards and pendulums, studied the vibrational power of minerals, and drew mandalas of geometric shapes. They reflected on storms, cells and morals in writings and drawings. Their wisdom was handed down through the generations but they also did research. They thought of science and charity as vehicles for social progress. They called for the preservation of nature, the pacification of society, and poverty as a route to freedom. They said their works were for the future and that they wanted to help us. They state they are works for eternity and that they value that which is neither material nor commercial but life affirming. They were wise women. Their geometric drawings, allegorical scenes and texts on philosophy and science reveal the energies life is composed of. They worked towards the internal transformation of a sacred circle. Their art did not derive from Art but ancestral traditions and crafts, nature and women's culture.

Julia Aguilar –Chelín Always– (Espanya, 1899–1979)

Julieta pesà sis quilos quan va néixer i la cobria «un vel». Néixer dins la bossa amniòtica és un auguri de sort i un signe de poders psíquics. L'entorn de la seva infantesa, la pèrdua de la germana petita i els anys d'alliberament a Madrid i a París marquen el seu destí. En els escenaris parisencs adopta com a ballarina el nom de *Julieta Always* o *Chelín Always*, heterònims d'una dona enèrgica i enigmàtica. Chelín era un científic, a l'altura dels il·lustres Ptolemeu, Copèrnic o Galileu, que per investigar la naturalesa cel·lular dels astres i dels planetes va haver de lluitar contra la ignorància del seu temps.

Quan retorna a Barbastro viu la soledat. Se sent guiada per àngels i dimonis, per Jesucrist o pel General Ricardos. Pinta quadres a l'oli d'inspiració simbòlica, escriu sobre la ciència del futur, sobre Déu, les cèl·lules, la teosofia i l'art. El cristianisme i la pobresa són el seu model de vida, una doctrina social alliberada de submissió. La presència d'allò màgic i l'ocult, la incertesa existencial i la raó científica són els camins cap a un nou món. Assumeix una missió de vida encomanada per Déu i mai no comercialitza les seves obres.

Julieta al nacer pesó seis kilos y estaba cubierta «con velo». Nacer dentro de la bolsa amniótica es un augurio de suerte y signo de poderes psíquicos. El entorno de su infancia, la pérdida de su hermana pequeña y los años de liberación en Madrid y París marcan su destino. En los escenarios parisinos adopta como bailarina el nombre de *Julieta Always* o *Chelín Always*, heterónimos de una mujer enérgica y enigmática. Chelín era un científico a la altura de los ilustres Ptolomeo, Copérnico o Galileo que tuvo que luchar contra la ignorancia de su tiempo investigando la naturaleza celular de los astros y planetas.

En su retorno a Barbastro vive la soledad. Se siente guiada por ángeles y demonios, por Jesucristo o por el General Ricardos. Pinta cuadros al óleo de inspiración simbólica, escribe sobre la ciencia del futuro, Dios, las células, la teosofía y el arte. El cristianismo y la pobreza son su modelo de vida, una doctrina social liberada de sumisión. La presencia de lo mágico y lo oculto, la incertidumbre existencial y la razón científica son los caminos hacia un nuevo mundo. Asume una misión de vida encomendada por Dios y nunca comercializa sus obras.

Julieta was born “en-caul” and weighed six kilos. Being born inside the amniotic sac augurs good luck and psychic powers. Her childhood, the loss of her younger sister, and her years of freedom in Madrid and Paris marked her destiny. As a dancer in Paris she adopted the stage names *Julieta Always* or *Chelín Always*, pseudonyms of an energetic and enigmatic woman. Chelín was a scientist on a par with Ptolemy, Copernicus and Galileo who had to battle the ignorance of his time researching the cellular nature of stars and planets.

She lived alone on her return to Barbastro. She felt guided by angels and demons, by Jesus Christ and General Ricardos. She painted heavily symbolic oils, wrote about the science of the future, God, cells, theosophy and art. She modelled her life on Christianity and poverty, a liberated social doctrine of submission. The presence of the magic and the occult, existential uncertainty and scientific reason are the roads to a new world. She undertook a life mission assigned by God and never sold her artworks.

Aloïse Corbaz (Suïssa, 1886–1964)

La petita Aloïse va perdre la mare als onze anys. Els cinc germans queden sota la custòdia del pare, un home rude i violent. Ben aviat declara el seu amor per la música i el desig de dedicar-se a l'òpera. El 1911 es trasllada a Alemanya i treballa de professora de les filles del capellà de la cort del kàiser Guillem II a Postdam. És una dona pèl-roja que desborda imaginació. S'enamora profundament del kàiser. El 1913 torna a Suïssa fugint de la imminència de la guerra.

Mostra un comportament anòmal, defuig el tracte social i inicia els seus escrits religiosos i epistolars. Els imaginaris corporals l'agiten, les il·lusions de grandesa la torben i se sent extraviada. El 1929 es trasllada al manicomi de La Rosière de Gimel, on viu la resta de la seva vida i on realitza dibuixos molt colorits. Aloïse sent un amor místic per la música, s'estremeix amb l'amor ideal del seu estimat i reverbera en les cabelleres de foc i les corbes de pits i genitals florits dels seus protagonistes. Escriure i dibuixar, cantar i imaginar mons li permet creuar barreres i aconseguir la pau íntima. L'art és, per a Aloïse, una forma de reencarnar-se en vida.

La pequeña Aloïse perdió a su madre a los once años. Los cinco hermanos quedan bajo custodia del padre, un hombre rudo y violento. Declara tempranamente su amor por la música y el deseo de dedicarse a la ópera. En 1911 se traslada a Alemania y trabaja de profesora de las hijas del capellán de la corte del Káiser Guillermo II en Postdam. Es una mujer pelirroja que rebosa imaginación. Se enamora profundamente del Káiser. En 1913 regresa a Suiza huyendo de la inminencia de la guerra.

Muestra un comportamiento anómalo y rehúye el trato social iniciando sus escritos religiosos y epistolares. Los imaginarios corporales la agitan, las ilusiones de grandeza la turban y se siente extraviada. En 1929 se traslada al manicomio de La Rosière de Gimel donde vivirá el resto de su vida realizando dibujos de gran colorido. Aloïse siente el amor místico por la música, se estremece con el amor ideal del amado y reverbera en las cabelleras de fuego y las curvas de pechos y genitales floridos de sus protagonistas. Escribir y dibujar, cantar e imaginar mundos le permite atravesar barreras y alcanzar la paz íntima. El arte es para Aloïse una forma de reencarnarse en vida.

Little Aloïse lost her mother when she was eleven years old. The five children remained in the charge of her father, a violent and uncouth man. She expressed an early love for music and a desire to work in opera. In 1911 she moved to Germany and was employed to teach the daughters of the chaplain of the court of Kaiser Wilhelm II in Potsdam. She was a red-headed woman brimming with imagination. She fell deeply in love with the Kaiser. In 1913 she returned to Switzerland to avoid the impending war.

She displayed erratic behaviour and shunned society, embarking on her religious and epistolary writing. The bodies she imagined disturbed her, illusions of grandeur distressed her and she felt lost. In 1929 she moved in to the La Rosière de Gimel asylum where she lived out the rest of her life producing intensely coloured drawings. Aloïse felt a mystical love for music. She shook with the ideal love of the beloved and writhed in the tongues of fire and curves of the breasts and flowery genitals of her figures. Writing and drawing, singing and imagining worlds enabled her to break through barriers and achieve inner peace. Aloïse's art was a way of finding reincarnation in life.

Käthe Fischer (Alemanya, 1870–s/d)

Käthe nasqué a Munich, una ciutat amb una important activitat entorn de l'Espiritisme a través dels debats de la Societat Psicològica. Rep poca educació escolar i mai no manifestà cap inclinació per l'art. Descobreix les seves habilitats mediúmiques en la maduresa, durant una sessió de taules giratòries a la qual acudeix amb la seva mare el 1913. Connecta amb l'esperit de l'avi difunt i comença a canalitzar els missatges a través de l'escriptura automàtica.

Un dels seus guies espirituals és un nubi d'Uganda i firma els missatges amb el nom de Namgubi. També signa amb el nom de Maria Kahlhammer, una famosa mèdium alemanya de mitjan segle XIX. Dibuixa en estat de somnolència. El traç de tinta sobre paper no respon a la tècnica acadèmica del dibuix, les figures es generen en un espai eteri sense profunditat ni clarobscur. El seu grafisme reproduïx les tècniques del punteig amb fil de les labors tèxtils. També fa brodats guiada per un impuls extrasensorial.

Käthe nació en Múnich, ciudad con una importante actividad sobre el Espiritismo a través de los debates de la Sociedad Psicológica. Recibe poca educación escolar y nunca manifestó inclinación por el arte. Descubre sus habilidades mediúmnicas en la madurez, durante una sesión de mesas giratorias a la que acude con su madre en 1913. Conecta con el espíritu de su difunto abuelo y empieza a canalizar los mensajes a través de escritura automática.

Uno de sus guías espirituales es un nubio de Uganda y firma los mensajes con el nombre de Namgubi. También firma con el nombre de Maria Kahlhammer, una conocida médium alemana de mediados del siglo XIX. Dibuja en estado de somnolencia. El trazo de tinta sobre papel no responde a la técnica académica del dibujo, las figuras se generan en un espacio etéreo sin profundidad ni claroscuros. Su grafismo reproduce las técnicas del punteado con hilo de las labores textiles. También realiza bordados guiada por un mismo impulso extrasensorial.

Käthe was born in Munich, a centre of activity for Spiritualism with debates held by the Psychological Society. She received scant formal education and never demonstrated an inclination for art. She discovered her mediumistic abilities in later life during a table-turning session she attended with her mother in 1913. She contacted with the spirit of her late grandfather and began channelling messages via automatic writing.

One of her spirit guides was a Nubian from Uganda whose messages were signed with the name Namgubi. She also signed the name Maria Kahlhammer, a German medium well-known in the mid nineteenth century. She drew in a state of drowsiness. The ink strokes on paper do not correspond to any academic drawing technique; the figures are generated in an ethereal space lacking depth and shading. Her drawing style replicates the techniques of needlework and sewing on textiles. She also produced works of embroidery under the same psychic guidance.

Madge Gill –Maude Ethel Eades– (Anglaterra, 1882–1961)

Madge no fou mai feliç. Sense pare conegut, ingressa en un orfenat i pateix maltractaments. La pèrdua de tres fills la introdueix en els cercles espiritistes tot cercant una esperança en el Més Enllà. Té 37 anys i penetra en si mateixa des de la transmigració i amb l'ajuda del seu guia *Myrninerest* (la meua pau interior), que li fa saber que la condició de mèdium li aportarà la felicitat que necessita.

Escriu amb ploma textos religiosos i cançons, dibuixa de manera compulsiva, realitza creacions tèxtils d'una bellesa rara, toca el piano i canta. Els dibuixos són com els brodats, traços densos sense buits. Crea en l'espai domèstic, per canalització mediúmica o inspiració artística, estructures semblants a arquitectures fantàstiques, paisatges fractals i rostres de dones entre vestidures. Els dibuixos, amb freqüència monocroms, els realitza sense esbós previ ni correccions. Com altres mèdiums, practica cal·ligrafies secretes i missatges indesxifrables. Amb la seva creativitat troba el consol de l'Ànima per a les múltiples desgràcies terrenals. Produeix sense parar fins a la seva mort.

Madge nunca fue feliz. Sin padre conocido, ingresa en un orfelinato y sufre malos tratos. La pérdida de tres hijos la introduce en los círculos espiritistas en busca de una esperanza en el Más Allá. Tiene 37 años y penetra en sí misma desde la transmigración y con la ayuda de su guía *Myrninerest* (mi paz interior), que le hace saber que su condición de médium le aportará la felicidad que necesita.

Escribe a pluma textos religiosos y canciones, dibuja de manera compulsiva, realiza creaciones textiles de rara belleza, toca el piano y canta. Los dibujos son como los bordados, trazos densos sin vacíos. Crea en el espacio doméstico, por canalización mediúmnica o inspiración artística, estructuras similares a arquitecturas fantásticas, paisajes fractales y rostros de mujeres entre ropajes. Los dibujos, con frecuencia monocromos, los realiza sin esbozo previo ni correcciones. Como otras médiums, practica caligrafías secretas y mensajes indescifrables. Encuentra con su creatividad el consuelo del Alma para las múltiples desgracias terrenales. No cesa de producir hasta su muerte.

Madge did not lead a happy life. Having no father, she was sent to an orphanage where she was mistreated. The loss of three children led her to spiritualist circles in search of hope from the Beyond. She was 37 and explored her inner self via transmigration and with the help of a guide named *Myrninerest* (My inner rest), who informed her that as a medium she would find the happiness she sought.

She wrote religious texts and hymns in ink, drew compulsively, produced textile creations of rare beauty, played the piano and sang. Her drawings are like needlework, with dense hatching leaving no spaces. She created, within the domestic space and by mediumistic channelization and artistic inspiration, structures redolent of fantastic architecture, fractal landscapes and women's faces set in robes. Her drawings, usually monochrome, were done without preparatory sketches or corrections. Like other mediums, she produced occult calligraphy and indecipherable messages. In her creativity she found consolation for the Soul for her many earthly misfortunes. Her output continued until her death.

Mary Frances Heaton (Inglaterra fl. 1827-1848)

De Mary Frances, en sabem ben poques coses abans d'ingressar al West Riding Pauper Lunatic Asylum de Wakefield. Era amant de la música, culta i d'aparença correcta. Abans del 1837 imparteix classes de piano i guitarra a nins a Londres. Un dels seus ocupadors és Lord Seymour, a qui es refereix en diverses ocasions com el seu marit. Hi ha una història plena d'ombres respecte als motius de la seva entrada al centre, pel que sembla diagnosticada d'epilèpsia i deliris. Estava realment casada, o compromesa, amb Lord Seymour, tal com manifestava, o només delirava?

A l'asil es nega a perdre la identitat i reclama atenció a través de labors tèxtils que reparteix entre els seus companys. Cus amb cura, puntada rere puntada, petits mostraris sobre tela. El temps de la creació li permet centrar-se en si mateixa i regalar les obres contribueix a la seva socialització i prestigi. Les dones tenen en les labors tèxtils la seva veu cultural i política, la seva identitat de gènere. Una carta brodada adreçada a la reina Victòria fa al·lusió a la història de Mary Frances i a la seva relació amb John Seymour. El fil i l'agulla, més antics que el pinzell, són eines per preservar una veu silenciada. Escriure cosint és el verb femení que reclama justícia i construeix món.

Poco sabemos de Mary Frances antes de ingresar en el West Riding Pauper Lunatic Asylum situado en Wakefield. Era amante de la música, culta y de aspecto correcto. Antes de 1837 imparte clases de piano y guitarra a niños en Londres. Uno de sus empleadores es Lord Seymour, a quien se refiere en varias ocasiones como su marido. Hay una historia llena de sombras al respecto de los motivos de su entrada en el centro, al parecer diagnosticada de epilepsia y delirios. ¿Estaba realmente casada o comprometida con Lord Seymour tal como manifestaba o sólo deliraba?

En el asilo se niega a perder la identidad y reclama atención a través de labores textiles que reparte entre sus compañeros. Cose con esmero, puntada a puntada, pequeños dechados sobre tela. El tiempo de la creación le permite centrarse en sí misma, regalar las obras contribuye a su socialización y prestigio. Las mujeres tienen en las labores textiles su voz cultural y política, su identidad de género. Una carta bordada dirigida a la Reina Victoria alude a la historia de Mary Frances y su relación con John Seymour. El hilo y la aguja, más antiguos que el pincel, son herramientas para preservar una voz silenciada. Escribir cosiendo es el verbo femenino que reclama justicia y construye mundo.

Little is known of Mary Frances prior to her admittance to the West Riding Pauper Lunatic Asylum in Wakefield. She was a music lover, educated and of respectable appearance. Before 1837 she gave piano and guitar classes to children in London. One of her employers was Lord Seymour, whom she referred to on several occasions as her husband. There are several unexplained points regarding the circumstances of her admittance to the institution, although she appears to have been diagnosed as suffering from epilepsy and delirium. Was she really married or betrothed to Lord Seymour as she claimed or was it a delusion?

In the asylum she refused to relinquish her identity and won attention for the pieces of needlework she gave as presents to her companions. Stitch by stitch she meticulously sewed small samplers on cloth. The time the task took allowed her to centre on herself, while giving away her work contributed to her socialisation and prestige. The women expressed their cultural and political voice, their gender identity, in needlework. A letter written in stitching and addressed to Queen Victoria refers to Mary Frances's story and her relationship with John Seymour. Needle and thread, more ancient than brushes, were tools for preserving a silenced voice. Stitched lettering was a female form of speech which called for justice and built a world.

Margarethe Held (Alemanya, 1894-1981)

De jove, Margarethe treballà en una oficina. Es casa i poc temps després moren el seu marit i el seu pare. El trauma d'aquesta pèrdua fa que s'interessi per la comunicació amb els esperits a través dels somnis i els reclams auditius seguint la doctrina espiritista. El 1950 entra en contacte amb una entitat desconeguda que la guia: «Siwa, Déu dels Indis i els Mongols». L'esperit li demana que dibuixi i aquesta serà la seva principal missió de vida. Aleshores, Margarethe té 56 anys, i en quatre mesos produeix més de 300 dibuixos amb llapis i guixos de colors sobre paper.

Dibuixa l'esperit de persones mortes. Gairebé sempre caps de perfil a la manera d'un retrat arcaic. També dibuixa deus, dimonis, gnoms, animals primitius i flors celestials. Distingeix entre els «bons esperits», que aporten experiències positives, i els «mals esperits», font de calamitats i enganys. Quan dibuixa i escriu es deixa guiar, i aquesta inspiració extrasensorial li produeix benestar. En el llibre *Unkontrollierbares Universum* (univers incontrolable) conta les seves experiències i viatges astrals. El 1954 abandona sobtadament l'activitat artística. Per a Margarethe, el seu temps de creació és la cartografia d'un singular recorregut de Vida.

De joven, Margarethe trabajó en una oficina. Se casa y poco después fallecen su marido y su padre. El trauma de esta pérdida le lleva a interesarse por la comunicación con los espíritus a través de los sueños y reclamos auditivos siguiendo la doctrina espiritista. En 1950 entra en contacto con una entidad desconocida que le guía: «Siwa, Dios de los Indios y los Mongoles». El espíritu le pide que dibuje y ésta será su principal misión de vida. Margarethe tiene entonces 56 años, y en cuatro meses produce más de 300 dibujos a grafito y tizas de colores sobre papel.

Dibuja el espíritu de personas fallecidas. Casi siempre cabezas de perfil a la manera de un retrato arcaico. También dibuja dioses, demonios, gnomos, animales primitivos y flores celestiales. Distingue entre los «buenos espíritus», que aportan experiencias positivas, y los «malos espíritus», fuente de calamidades y engaños. Dibuja y escribe dejándose guiar y esta inspiración extrasensorial le produce bienestar. En el libro *Unkontrollierbares Universum* (universo incontrolable) narra sus experiencias y viajes astrales. En 1954 abandona súbitamente la actividad artística. Para Margarethe su tiempo de creación es la cartografía de un singular recorrido de Vida.

As a young woman Margarethe worked in an office. Shortly after marriage both her husband and father died. The trauma of this loss led her to develop an interest in communicating with spirits via dreams and rapping noises following the doctrine of Spiritualism. In 1950 she made contact with an unknown entity which acted as her guide, "Siwa, God of the Indians and the Mongols". The spirit asked her to draw and this would be the main purpose of her life. Margarethe was 56 years old and within four months she produced over 300 drawings with graphite and coloured chalk on paper.

She drew the spirits of deceased people. Almost exclusively heads in profile in the manner of an archaic portrait. She also drew gods, demons, gnomes, primitive animals and celestial flowers. She made a distinction between "good spirits", providers of positive experiences, and "bad spirits", the causes of misfortune and deceit. She drew and wrote under spiritual guidance and this mystical inspiration was a source of wellbeing for her. In her book *Unkontrollierbares Universum* (Uncontrollable Universe) she tells of her experiences and astral travel. In 1954 she abruptly abandoned all artistic activity. For Margarethe, her creative phase was the mapping out of a remarkable journey through Life.

Gertrude Honzatko-Mediz (Àustria, 1893-1975)

Gertrude neix al si d'una família d'artistes. Profundament commoguda per la pèrdua prematura de la seva mare, la cèlebre pintora Emilie Mediz Pelikan, segueix la tradició dels seus progenitors i realitza obres simbolistes amb un gran contingut espiritual. La solitud del taller l'ajuda a mantenir l'equilibri psíquic, fràgil en la malenconia silenciosa que li produeix la pèrdua del refugi matern. En algunes de les obres signa amb les inicials de la seva mare, també d'altres guies espirituals. Domina les tècniques, combina els recursos de creació més acadèmica amb els processos intuïtius i es deixa guiar pels dictats. El Buit interior, on no existeix ni l'espai ni el temps, li permet recuperar mitologies i llenguatges arcaïtzants a la manera del llegat romàntic del simbolisme centreeuropeu de l'època.

Els anomenats «Retrats d'Esperits» presenten efigies de personatges de llegendes alemanyes i escenes al·legòriques que li revelen diversos guies espirituals. Aquests retrats són d'una intensa profunditat psíquica. Trude mor, ja octogenària, a Dresden, la mateixa ciutat on visqué i morí la seva mare.

Gertrude nace en el seno de una familia de artistas. Profundamente conmovida por la pérdida prematura de su madre, la reconocida pintora Emilie Mediz Pelikan, sigue la tradición de sus progenitores realizando obras simbolistas de gran contenido espiritual. La soledad del taller le ayuda a mantener su equilibrio psíquico, frágil en la silenciosa melancolía que le produce la pérdida del refugio materno. En algunas de las obras firma con las iniciales de su madre, también de otros guías espirituales. Domina las técnicas, combina los recursos de creación más académica con los procesos intuitivos dejándose guiar por los dictados. El Vacío interior, donde no existe ni espacio ni tiempo, le permite recuperar mitologías y lenguajes arcaizantes a la manera del legado romántico del simbolismo centroeuropeo de la época.

Los llamados «Retratos de Espíritus» presentan efigies de personajes de leyendas alemanas y escenas alegóricas que varios guías espirituales le revelan. Estos retratos son de una intensa profundidad psíquica. Trude fallece, ya octogenaria, en la misma ciudad de Dresde donde vivió y murió su madre.

Gertrude was born into a family of artists. Deeply affected by the premature loss of her mother, the renowned painter Emilie Mediz Pelikan, she followed in the footsteps of her parents by producing symbolist artworks of great spiritual power. The solitude of the studio helped her maintain her psychic equilibrium, so fragile in the silent melancholy invoked by the loss of her maternal sanctuary. She signed some of her works with her mother's initials as well as those of other spirit guides. Skilled in art techniques, she combined the methods of more academic creation with intuitive processes, allowing herself to be guided by spirit instruction. The inner Void, where there is neither space nor time, enabled her to draw upon mythologies and archaic languages in the manner of the Romantic legacy of the Central European symbolism of the time.

Her "Portraits of Spirits" are of characters from German legends and allegorical scenes revealed to her by various spirit guides. These portraits display intense psychic depth. Trude died in her eighties in Dresden, the same city where her mother had lived and died.

Nina Karasek –Joële– (Àustria, 1883–1952)

Nina va néixer a la ciutat de Kuttenberg. Va estudiar art a Viena i treballà com a pintora de paisatges i escenes de gènere. Als 44 anys, mentre dibuixava de copista davant una obra de Rembrandt en un museu italià, experimenta una presència que li guia la mà. A partir d'aquesta clarividència sobtada inicia noves formes de dibuix guiada pels mestres: Rembrandt, Dürer, Rafael, Goya o Leonardo. Alguns dibuixos estan signats pels esperits i hi apareix el monograma d'Albrecht Dürer, amb les dues inicials del gran gravador renaixentista. Després de les connexions, la seva obra amplia llenguatges i simbolismes: figures i escenaris eteris, energia i vibracions invisibles, jardins al·legòrics amb dones en comunitat espiritual, jeroglífics, signes i símbols esotèrics, esbossos de traços frenètics i belles composicions abstractes. Sovint signa com a Joële, el seu nom esotèric.

Viu i treballa en soledat. Algunes notes biogràfiques al revers dels dibuixos aporten dades sobre la seva terrible vida durant la guerra. La seva obra és extraordinària, fascinant i misteriosa. Desplega una singular cosmologia i mitologia mediúmica. Nina captura i relata l'experiència còsmica, tot viatjant entre el temps i l'espai. Mor gairebé septuagenària en una barraca als afores de Viena.

Nina nació en la ciudad de Kuttenberg. Estudió arte en Viena y trabaja como pintora de paisajes y escenas de género. A los 44 años, dibujando de copista ante una obra de Rembrandt en un museo italiano, experimenta una presencia que guía su mano. A partir de esta súbita clarividencia inicia nuevas formas de dibujo guiada por los maestros: Rembrandt, Durero, Rafael, Goya o Leonardo. Algunos dibujos están firmados por los espíritus y aparece el monograma de Alberto Durero con las dos iniciales del gran grabador renacentista. Tras las conexiones su obra amplía lenguajes y simbolismos: figuras y escenarios etéreos, energía y vibraciones invisibles, jardines alegóricos con mujeres en comunidad espiritual, jeroglíficos, signos y símbolos esotéricos, bocetos de trazos frenéticos y bellas composiciones abstractas. A menudo firma como Joële, su nombre esotérico.

Vive y trabaja en soledad. Algunas notas biográficas en el reverso de los dibujos aportan datos sobre su terrible vida durante la guerra. Su obra es extraordinaria, fascinante y misteriosa. Despliega una singular cosmología y mitología mediúmnica. Nina captura y relata la experiencia cósmica, viajando entre el tiempo y el espacio. Fallece casi septuagenaria en una choza a las afueras de Viena.

Nina was born in the town of Kuttenberg. She studied art in Vienna and worked painting landscapes and general scenes. At the age of 44, she was copying a work by Rembrandt in an Italian museum when she felt a presence guiding her hand. After this sudden onset of psychic ability she started drawing in new ways under the guidance of old masters: Rembrandt, Durer, Rafael, Goya and Leonardo. Some of her drawings were signed by spirits and Albrecht Durer's celebrated monogram also appeared. Following these contacts her work encompassed a wider range of languages and iconography: ethereal figures and scenes, invisible energy and vibrations, allegorical gardens with women in spiritual communion, hieroglyphics, esoteric signs and symbols, frenzied sketches and beautiful abstract compositions. She often signed her pieces "Joële", her esoteric name.

She lived and worked alone. She sometimes wrote biographical notes on the reverse of her sketches describing the deprivations of life during wartime. Her output is extraordinary, fascinating and mysterious. She deployed a unique mediumistic cosmology and mythology. Nina captured and related her cosmic experiences travelling in time and space. She died in her seventieth year in squalid conditions on the outskirts of Vienna.

Emma Kunz (Suïssa, 1892-1963)

Emma va néixer a la Suïssa alemanya, en una família de teixidors. La seva infantesa va estar marcada per la mort del pare, un germà i una germana; una tragèdia que afectà la resta de la seva vida. De jove treballa en una fàbrica de teixits i descobreix el seu talent telepàtic i sanador. Naturòpata, artista i escriptora, durant els anys de maduresa Emma practica la guarició a través de la telepatia i l'harmonització de les energies entre la ment i el cos. Combina les plantes amb el descobriment, el 1942, d'una pols de roca de propietats curatives que anomena «Aion A».

Dibuixa, com a procés terapèutic, belles composicions geomètriques basades en el càlcul numèric. Emma se centra en el número 4 com a inici de l'harmonia universal i en el 8 com a símbol de l'infinit. Aquesta creativitat és fruit del trànsit místic, l'impuls gràfic ordenat i els llapis de colors sobre paper mil·limetrat. Sap que la Geometria Sagrada transcriu arquetips per a la curació de l'Ànima. Treballa durant la nit usant el pèndol, que li guia la mà. La seva saviesa no és lucrativa. Prediu el futur i ens diu que els seus dibuixos són per al segle XXI.

Emma nació en la Suiza alemana, en una familia de tejedores. Su infancia estuvo marcada por la muerte de su padre, un hermano y una hermana; una tragedia que afectará el resto de su vida. De joven trabaja en una fábrica de tejidos y descubre su talento telepático y sanador. Naturópata, artista y escritora, durante los años de madurez Emma practica la sanación a través de la telepatía y la armonización de las energías entre la mente y el cuerpo. Combina ls plantas con el descubrimiento, en 1942, de un polvo de roca de propiedades curativas que llama «Aion A».

Dibuja como proceso terapéutico bellas composiciones geométricas basadas en el cálculo numérico. Emma se centra en el número 4 como inicio de la armonía universal y el 8 como símbolo del infinito. Esta creatividad es fruto del tránsito místico, el ordenado impulso gráfico y los lápices de colores sobre papel milimetrado. Sabe que la Geometría Sagrada transcribe arquetipos para la curación del Alma. Trabaja durante la noche usando el péndulo, para guiar su mano. Su sabiduría no es lucrativa. Predice el futuro y nos dice que sus dibujos son para el siglo XXI.

Emma was born into a family of weavers in German-speaking Switzerland. Her childhood was marked by the death of her father, a brother and a sister; a tragedy which affected her for the rest of her life. As a young woman she worked in a textile factory and discovered a talent for telepathy and healing. Naturopath, artist and writer, during her adult years Emma practiced healing through telepathy and harmonizing the energies of the mind and the body. She combined plants with the discovery, in 1942, of a rock powder with healing properties she called "Aion A".

As a healing process she drew beautiful geometric compositions based on numerical calculation. Emma concentrated on the number 4 as the start of universal harmony and 8 as the symbol for infinity. Her creativity was the intersection of mystical transit, an ordered artistic impulse and coloured pencils on graph paper. She felt that Sacred Geometry transcribed archetypes for the healing of the Soul. She worked at night time using a pendulum to guide her hand. Her wisdom produced no financial reward. She looked into the future and said her drawings would be for the twenty-first century.

Cecilie Marková (República Txeca, 1911–1998)

Cecilie va néixer a la regió de Moràvia, al si d'una família modesta d'origen eslovac. La seva infantesa fou feliç i de jove aprèn costura. Els primers dibuixos sorgeixen a través d'experiències vinculades a l'Espiritisme, activitats que comparteix amb el seu marit. La seva primera obra data de 1938, moment en què se sent guiada per un esperit desencarnat que li condueix la mà i li ofereix la pau interior. Quan quedà viuda, l'impuls gràfic i l'encontre amb les energies de llum omplen les seves hores de solitud.

Sense formació acadèmica ni referents estètics, Cecilie dibuixa des de la intuïció i l'automatisme, als quals se sumen indicacions espírites i una inspiració estètica pròpia. L'aprenentatge de l'art a partir de la pràctica diària la porta a cultivar un estil propi que recrea formes florals, vides germinals, corol·les espurnejants i siluetes curvilínies sobre un fons gairebé sempre pla i neutre. Els dibuixos parteixen dels patrons i l'estètica dels brodats, llenguatge propi de l'àmbit femení i domèstic. Realitza nombrosos dibuixos sobre paper que no comercialitza, sinó que entrega de manera gratuïta. Les seves obres, a partir del 1950, s'exposen en diversos llocs vinculats a la creativitat popular.

Cecilie nació en la región de Moravia, en el seno de una modesta familia de origen eslovaco. Su infancia fue feliz y de joven aprende costura. Los primeros dibujos surgen a través de experiencias vinculadas al Espiritismo, actividades que comparte con su marido. Su primera obra data de 1938, cuando se siente guiada por un espíritu desencarnado que conduce su mano y le ofrece la paz interior. Al quedar viuda, el impulso gráfico y el encuentro con las energías de luz llenan sus horas de soledad.

Sin formación académica ni referentes estéticos, Cecilie dibuja desde la intuición y el automatismo, sumando indicaciones espíritas e inspiración estética propia. El aprendizaje del arte a partir de la práctica diaria le lleva a cultivar un estilo propio que recrea formas florales, vidas germinales, corolas destellantes y siluetas curvilíneas sobre un fondo casi siempre plano y neutro. Los dibujos parten de los patrones y la estética de los bordados, lenguaje propio del ámbito femenino y doméstico. Realiza numerosos dibujos sobre papel que no comercializa sino que entrega de forma gratuita. Sus obras, a partir de 1950, se exponen en diversos lugares vinculados a la creatividad popular.

Cecilie was born in the Moravia region of the Czech Republic, into a Slovakian family. Her childhood was happy and as a young woman she trained to be a seamstress. Her early drawings appeared after experiences with Spiritualism, an interest she shared with her husband. Her first work dates from 1938, when she felt accompanied by a disembodied spirit which guided her hand and offered her inner peace. After being widowed, the impulse to draw and encounters with beings of light filled her hours of solitude.

With no academic training or artistic influences, Cecilie drew impelled by intuition and automatism, combining spiritualist instructions with her own artistic inspiration. Learning art from daily practice led her to cultivate her own style which recreated floral shapes, sprouting life, blazing corollas and sinuous silhouettes on a background that was almost always flat and neutral. Her drawing was derived from the patterns and aesthetics of embroidery, a means of expression dominant in the feminine and domestic spheres. She did numerous drawings on paper which she did not sell but gave away for free. Her output, from 1950 onwards, was exhibited at places usually associated with folk art.

Hélène Reimann (Polònia, 1893–1987)

Hélène va néixer a la regió de Silèsia, a Breslau. Es dedica a la venda de sabates, una indústria florent en aquests anys. La fragilitat emocional i el malestar psíquic marquen la seva vida i el 1938 és diagnosticada d'esquizofrènia. Té set fills. Fuig dels nazis per por de ser exterminada per boja i el 1949 ingressa a l'hospital alemany de Bayreuth. Mai no retorna a casa seva. Allà comença el treball gràfic dibuixant sabates, mobles, vestits, cotxes i flors, que li aporten una memòria personal que la reconforta.

Els dibuixos, petits i realitzats sobre un paper senzill, són peces d'un arxiu d'objectes d'entorn sobri i sense narració. La línia és tècnica i traçada amb un regle, no hi ha res superflu ni poètic. Les obres són un mer document pictogràfic per protegir la seva memòria en un espai d'alienació. Hélène dibuixa i es nega a oblidar-se de si mateixa, una manera de no perdre el fil del seu passat i mantenir, així, les regnes del seu destí. L'activitat li permet oblidar-se d'un lloc on se sent apartada i privada de tot. Repetir aquestes icones és un temps de recitació visual i pau interior, un antídote contra l'oblit. La seva obra és modesta però li aporta llum en un temps de gran foscó

Hélène nació en la región de Silesia, en Breslau. Se dedica a la venta de zapatos, una industria floreciente en esos años. La fragilidad emocional y el malestar psíquico marcan su vida y en 1938 es diagnosticada de esquizofrenia. Tiene siete hijos. Huye de los nazis por miedo a ser exterminada como loca y, en 1949, ingresa en el hospital alemán de Bayreuth. Nunca retorna a su hogar. Allí empieza su trabajo gráfico dibujando zapatos, muebles, vestidos, coches y flores que le aportan una memoria personal que le reconforta.

Los pequeños dibujos están realizados sobre papel sencillo, son piezas de un archivo de objetos y entorno escueto y sin narración. La línea es técnica y con regla, no hay nada superfluo ni poético. Las obras son puro documento pictográfico para proteger su memoria en un espacio de alienación. Hélène dibuja negándose a olvidarse de ella misma, una forma de no perder el hilo de su pasado y así mantener las riendas de su destino. La actividad le permite olvidarse de un lugar donde se siente apartada y privada de todo. Repetir esos iconos es un tiempo de recitación visual y paz interior, un antídoto contra el olvido. Su obra es modesta pero le aporta luz en un tiempo de gran oscuridad.

Hélène was born in Breslau in the region of Silesia. She worked selling shoes, a flourishing trade at the time. Emotional fragility and mental illness marked her life and in 1938 she was diagnosed with schizophrenia. She had seven children. She fled the Nazis fearing she would be exterminated for being insane and later in 1949 was admitted to hospital in Bayreuth. She never returned home. There she started her graphic work, drawing shoes, furniture, dresses, cars and flowers which provided her with a comforting catalogue of personal memories.

The small drawings are done on plain paper; they are pieces from a file of objects in an unadorned setting without commentary. The lines are technical, drawn with a ruler, with nothing superfluous or poetic. The pieces are pure pictographic documentation intended to preserve her memories in a space of alienation. Hélène drew as a refusal to forget herself, a way of not losing the thread of her past and thus hold on to the reins of her destiny. The activity allowed her to forget about a place where she felt sectioned off and deprived of everything. The repeating of these icons created a time for visual recitation and inner peace, an antidote to oblivion. Her output was modest but provided her with light at a time of great darkness.

Jane Ruffié (França, 1887–1965)

Jane neix prop de Tolosa, una zona de gran expansió de l'Espiritisme. Des de jove s'apassiona per l'ocultisme i els mètodes d'accés als mons subtils on habiten els esperits. Després de la mort del seu fill Roger comença a rebre missatges del Més Enllà, que transcriu de manera automàtica en forma de seqüències de paraules en diferents idiomes. La capacitat natural o sobrenatural per parlar o escriure diverses llengües rep el nom de *glossolàlia*. En teologia es denomina «Do de l'Esperit Sant» i es considera fruit d'un miracle, mentre que la psiquiatria el defineix com un llenguatge intel·ligible de paraules inventades propi de quadres psicopatològics.

A mitjan dècada de 1930 comença a dibuixar canalitzant la connexió amb els esperits que li guien la mà. Sobre el paper apareixen formes tortuoses, rostres ocults i fragments corporals enigmàtics. Imatges inquietants, a vegades fruit de traços molt ràpids i altres com a filigranes molt precises. Les figures omplen amb *horror vacui* l'espai, un recurs habitual en les creacions mediúmiques a partir de missatges dictats o visions en estat de trànsit. Els seus dibuixos no aborden el món de la realitat, Jane és conscient d'aquesta Cosmogonia esotèrica.

Jane nace cerca de Toulouse, zona de gran expansión del Espiritismo. Se apasiona desde joven por el ocultismo y los métodos de acceso a los mundos sutiles donde habitan los espíritus. Tras la muerte de su hijo Roger empieza a recibir mensajes del Más Allá, que transcribe de manera automática en forma de secuencias de palabras en varios idiomas. La capacidad natural o sobrenatural para hablar o escribir diversas lenguas recibe el nombre de *glosolalia*. En teología se denomina «Don del Espíritu Santo» y se considera fruto de un milagro, mientras que la psiquiatría lo define como un lenguaje ininteligible de palabras inventadas propio de cuadros psicopatológicos.

A mediados de 1930, empieza a dibujar canalizando la conexión con los espíritus que guían su mano. Sobre el papel aparecen formas tortuosas, rostros ocultos y enigmáticos fragmentos corporales. Imágenes inquietantes, en ocasiones fruto de trazos muy rápidos y en otros como precisas filigranas. Las figuras llenan con *horror vacui* el espacio, un recurso habitual entre las creaciones mediúmnicas a partir de mensajes dictados o visiones en estado de trance. Sus dibujos no abordan el mundo de la realidad, Jane es consciente de esta Cosmogonía esotérica.

Jane was born near Toulouse, an area where Spiritualism was rapidly taking hold. From an early age she was fascinated by the occult and methods for communicating with the elusive worlds inhabited by spirits. After the death of her son Roger she began to receive messages from the Beyond, which she produced as automatic writing in the form of sequences of words in various languages. The natural or supernatural ability to speak or write in several languages is known as *glossolalia*. In theology it is referred to as speaking in tongues and is considered miraculous, while psychology defines it as an unintelligible language consisting of invented words, symptomatic of mental disorder.

In the mid nineteen-thirties she took up drawing, channelling a connection with spirits which guided her hand. Tortured forms, hidden faces and enigmatic body fragments appeared on paper. She produced unsettling images, at times the result of very fast strokes, at others delicately ornate. Her figures filling the space exhibit *horror vacui*, common in mediumistic creations derived from dictated messages or visions in a state of trance. Her drawings do not deal with the world of reality; Jane was in touch with Esoteric Cosmogony.

Clara Schuff (Alemanya, 1893–1987)

Clara va néixer a Munic, sota el signe d'Escorpió. Quan és adolescent s'adona que té un talent telepàtic i visionari. Practica la meditació i s'endinsa en les vies extracorpòries com a forma de trobada amb els esperits. La seva vida no és fàcil, té cinc fills i fuig d'un marit que l'enganya i la maltracta. L'angoixa emocional altera el seu esperit bondadós i s'enfonsa en un estat nerviós. Durant la Segona Guerra Mundial abandona Alemanya i, anys més tard, s'instal·la a Califòrnia, on es dedica al diagnòstic psíquic i rep consultes de personatges famosos i estrelles de Hollywood.

El 1951 comença l'activitat gràfica, que acompanya amb cançons en idiomes desconeguts i ritmes estranys i que ella considera himnes, elegies i oracions de cultures antigues molt desenvolupades i desaparegudes. Seguint la melodia dels càntics, a la manera xamànica, inicia els dibuixos automàtics: figures i alfabetes que traça a gran velocitat amb bolígrafs de colors. Declara que les inscripcions provenen de la memòria sobre altres vides passades. La recitació, els càntics i els moviments corporals li permeten connectar amb els Registres Akash, veure-hi més enllà de la mirada ordinària i percebre esdeveniments. Els dibuixos sobre paper es repeteixen sense canvis estilístics fins a la seva mort.

Clara nació en Múnich, bajo el signo de Escorpión. De adolescente se da cuenta de su talento telepático y visionario. Practica la meditación y se adentra en las vías extracorpóreas como forma de encuentro con los espíritus. Su vida no es fácil, tiene cinco hijos y huye de un marido que la engaña y maltrata. La angustia emocional altera su espíritu bondadoso y se hunde en un estado nervioso. Durante la Segunda Guerra Mundial abandona Alemania y, años más tarde, se instala en California donde se dedica al diagnóstico psíquico y recibe consultas de personajes famosos y estrellas de Hollywood.

En 1951 comienza su actividad gráfica, que acompaña con canciones en idiomas desconocidos y ritmos extraños, que ella considera himnos, elegías y oraciones de culturas antiguas altamente desarrolladas y desaparecidas. Siguiendo la melodía de los cánticos, a la manera chamánica, inicia sus dibujos automáticos: figuras y alfabetos que traza a gran velocidad con bolígrafos de colores. Declara que las inscripciones provienen de la memoria sobre otras vidas pasadas. La recitación, los cánticos y los movimientos corporales permiten a Clara conectar con los registros Akáshicos y ver más allá de la mirada ordinaria percibiendo acontecimientos. Los dibujos sobre papel se repiten sin cambios estilísticos hasta su muerte.

Clara was born in Munich, under the sign of Scorpio. As a teenager she became aware of her telepathic and visionary powers. She practiced meditation and used out of body experiences as a way of encountering spirits. She did not have an easy life; she had five children and fled an unfaithful husband who ill-treated her. This emotional distress transformed her open, kindly nature and she fell into a nervous state. During the Second World War she left Germany and, years later, settled in California where she gave psychic readings and consultations to famous people and Hollywood stars.

In 1951, her artistic activity began, accompanied by songs in unknown languages and strange rhythms which she said were the hymns, elegies and prayers of highly developed and long-disappeared ancient cultures. In a shamanic way following the melody of the chants, she began her automatic drawings: figures and alphabets which she drew at great speed in coloured pens. She said that the inscriptions come from her memory of other past lives. Recitation, chants and bodily movements enabled Clara to access the Akashic records and see beyond the ordinary way of perceiving events. Her drawings on paper were repeated without any stylistic variations until her death.

Hélène Smith –Catherine–Elise Müller– (Suïssa, 1861–1929)

Catherine-Elise va néixer el 9 de desembre a Martigny, al si d'una família de comerciants hongaresos. El seu pare tenia una gran facilitat per a les llengües. Quan té 7 anys mor la seva germana petita. El 1891 s'uneix a un cercle espiritista i desenvolupa unes habilitats mediúmiques extraordinàries amb el nom d'Hélène Smith. Com a mèdium, canalitza a través de trànsits de somnambulisme i afirma que es comunica amb l'escriptor ocultista Víctor Hugo i amb el comte Alessandro di Cagliostro, alquimista. Es considera la reencarnació d'una princesa hindú i de Maria Antonieta. La creença en la reencarnació i el viatge interestel·lar de les ànimes sostenen les revelacions sobre les seves múltiples identitats i rutes astrals. El seu talent emergeix en la clarividència auditiva i visual. Transcriu històries de mons i personatges que dibuixa sense esbossos previs, figures angelicals. Hélène crea un llenguatge i un alfabet marcià que Saussure valida.

El 1894, el professor de psicologia Théodore Flournoy comença a estudiar la seva capacitat sensitiva i clarivident i conclou que es tracta de criptogènesi, ressorgiment de records oblidats. Mentre la ciència descarta el potencial de la mèdium i l'art la relega a una simple curiositat, Hélène s'aïlla del món exterior i mor als 68 anys. Mai no va comercialitzar les seves obres.

Catherine-Elise nació el 9 de diciembre en Martigny, en el seno de una familia de comerciantes húngaros. Su padre tenía gran facilidad para las lenguas. Cuando tiene 7 años fallece su hermana pequeña. En 1891 se une a un círculo espiritista desarrollando sus extraordinarias habilidades mediúmnicas con el nombre de Hélène Smith. Como médium canaliza a través de trances de sonambulismo y afirma comunicarse con el escritor ocultista Víctor Hugo y el alquimista Conde Alessandro di Cagliostro. Se considera la rencarnación de una princesa hindú y de María Antonieta. La creencia en la reencarnación y el viaje interestelar de las almas sostienen las revelaciones acerca de sus múltiples identidades y rutas astrales. Su talento emerge en la clarividencia auditiva y visual. Transcribe historias de mundos y personajes que dibuja sin esbozo previo, figuras angelicales. Hélène crea un lenguaje y alfabeto marciano que Saussure valida.

En 1894 el profesor de psicología Théodore Flournoy empieza a estudiar su capacidad sensitiva y clarividente concluyendo que se trata de criptogénesis, resurgimiento de recuerdos olvidados. Mientras la ciencia descarta el potencial de la médium y el arte la relega a simple curiosidad, Hélène se aísla del mundo exterior y fallece a los 68 años de edad. Nunca comercializó sus obras.

Catherine-Elise was born on December 9 in Martigny into a family of Hungarian merchants. Her father had a great facility for languages. When she was seven years old her younger sister died. In 1891 she joined a spiritualist circle and developed her extraordinary mediumistic abilities under the name of Hélène Smith. As a medium she channelled via somnambulist trances and claimed to have communicated with the occultist writer Victor Hugo and the alchemist Count Alessandro di Cagliostro. She considered herself to be the reincarnation of an Indian princess and Marie Antoinette. Her belief in reincarnation and the interstellar travel of souls informed her revelations about her multiple identities and astral journeys. Her ability presented itself as auditory and visual clairvoyance. She transcribed stories of worlds and characters which she drew without preparatory sketches, angel-like figures. Hélène created a Martian language and alphabet which was checked by Saussure.

In 1894 Théodore Flournoy, a professor of psychology, began studying her sensitive and clairvoyant capacity, concluding that it was cryptomnesia, a resurgence of forgotten memories. Science discounted the medium's potential and the art world regarded her as a mere curiosity. Hélène shut herself off from the outside world and died at 68 years of age. She never sold her artworks.

Josefa Tolrà (Espanya, 1880–1959)

Nascuda a la zona rural de Cabrils, a la costa catalana, Josefa perd els seus dos fills homes. L'envaeix una tristesa enorme i en aquesta situació psicològica límit desperta espontàniament la seva sensibilitat. A través de la percepció de les energies invisibles comença una connexió amb els esperits de llum que li dicten missatges. El talent mediúmic il·lumina la seva creativitat gràfica. Pepeta transcriu els dictats dels esperits i, entre el 1941 i el 1959, realitza més d'un centenar de dibuixos sobre paper, escriu i il·lustra quaderns amb poemes, aforismes i reflexions morals. Broda bells mantons de seda amb filigranes fluídiques i mai no comercialitza les seves obres.

Sense formació artística, es reconeix com a mediadora entre el món material i l'espiritual. Percep l'aura de les persones i ajuda els veïns que la requereixen com a sanadora. La gràfica dels seus dibuixos fa visible l'ocult. Espiritistes i teosofistes la visiten. Un gran viatge interior la porta a conèixer planetes i a transitar pel passat, admira la figura de Jesús i com a espiritista reclama la fraternitat universal. La seva creativitat és sanadora i defuig les classificacions estètiques.

Nacida en la zona rural de Cabrils, en la costa catalana, Josefa pierde a sus dos hijos varones. Una enorme tristeza la invade y en esta situación psicológica límite despierta espontáneamente su sensibilidad. A través de la percepción de las energías invisibles inicia una conexión con los espíritus de luz que le dictan mensajes. El talento mediúmnico ilumina su creatividad gráfica. Pepeta transcribe los dictados de los espíritus y, entre 1941 y 1959, realiza más de un centenar de dibujos sobre papel, escribe e ilustra cuadernos con poemas, aforismos y reflexiones morales. Borda bellos mantones de seda con filigranas fluídicas y nunca comercializa sus obras.

Sin formación artística, se reconoce como mediadora entre el mundo material y espiritual. Percibe el aura de las personas y ayuda a los vecinos que la requieren como sanadora. La gráfica de sus dibujos hace visible lo oculto. Espiritistas y teosofistas le visitan. Un gran viaje interior la lleva a conocer planetas y transitar por el pasado, admira la figura de Jesús y como espiritista reclama la fraternidad universal. Su creatividad es sanadora y escapa de clasificaciones estéticas.

Born in the rural area of Cabrils on the Catalan coast, Josefa lost her two sons. She was engulfed by immense sadness and under this intense psychological strain her sensitivity was suddenly awakened. By means of the perception of invisible energies she initiated a connection with spirits of light which dictated messages to her. Her mediumistic talent illuminated her artistic creativity. Pepeta (Josefa's nickname) wrote down dictation from spirits and, between 1941 and 1959, she produced over a hundred drawings on paper and wrote and illustrated poems, aphorisms and moral reflections in notebooks. She embroidered beautiful silk shawls in flowing filigree. She never sold her works.

With no artistic training, she was recognised as an intermediary between the material and spiritual worlds. She was able to see people's auras and helped out neighbours who required her skills as a healer. The visuals of her drawings made the hidden visible. Spiritualists and theosophists visited her. A grand inner tour led her to planets and to travel the past. She admired the figure of Jesus and as a spiritualist she called for universal brotherhood. Her creativity was curative and eludes aesthetic classification.

Agatha Wojchiechowsky (Alemanya, 1896–1986)

Agatha va descobrir el seu talent visionari a l'edat de 4 anys. Emigra als Estats Units el 1923, es casa i té dos fills. La seva vida és ordinària fins que pren contacte amb l'esperit de Mona, una índia americana que la indueix a agafar un llapis i a dibuixar. Aquest dictat superior canvia la seva vida, els dibuixos ocupen una gran part del seu temps i assumeix l'encàrrec com a mediatra entre el món material i l'espiritual. A partir dels anys quaranta augmenta la seva reputació de mèdium i sanadora.

Executa la majoria dels dibuixos amb els ulls tancats, en estat de trànsit. Usa carbonet, llapis i tinta. Emergeixen rostres foscos, figures fantasmals acompanyades de textos encriptats. Als quaderns deixa constància d'aquesta escriptura automàtica, la mateixa que a vegades s'inscriu al voltant dels seus personatges atàvics. Les tenebres deixen pas al color durant els seus últims anys, l'aquarel·la i els llapis li permeten traçar siluetes directament de la mà dels seus consultants i, així, establir comunicació amb els esperits transcrivint presències i energies. El 1961 rep el sacerdoci de l'Associació Espírita Universal dels Estats Units. Mor a Nova York ja nonagenària després d'una vida llarga al servei d'una missió al Més Enllà.

Agatha descubrió su talento visionario a la edad de 4 años. Emigra a Estados Unidos en 1923, se casa y tiene dos hijos. Su vida es ordinaria hasta que toma contacto con el espíritu de Mona, una india americana que la induce a coger un lápiz y dibujar. Este dictado superior cambia su vida y los dibujos ocupan gran parte de su tiempo, asumiendo su encargo como mediadora entre el mundo material y el espiritual. A partir de los años cuarenta crece su reputación de médium y sanadora.

Ejecuta la mayoría de los dibujos con los ojos cerrados, en estado de trance. Usa carboncillo, lápiz y tinta. Emergen rostros oscuros, figuras fantasmales acompañadas de textos encriptados. En cuadernos deja constancia de esta escritura automática, la misma que en ocasiones se inscribe alrededor de sus atávicos personajes. Las tinieblas ceden paso al color en sus últimos años, la acuarela y los lápices le permiten trazar siluetas directamente de la mano de sus consultantes y así, establecer comunicación con los espíritus transcribiendo presencias y energías. En 1961 recibe el sacerdocio de la Asociación Espírita Universal de los Estados Unidos. Muere en Nueva York ya nonagenaria tras una larga vida al servicio de una misión en el Más Allá.

Agatha discovered her visionary talent at the age of four. She emigrated to the United States in 1923, married and had two children. Her life was ordinary until she came into contact with the spirit of Mona, a Native American who told her to pick up a pencil and draw. This higher dictation altered the course of her life and the drawings took up a large part of her time as she undertook the task as mediator between the material and spiritual worlds. From the nineteen-forties onwards, her reputation as a medium and healer grew.

She produced most of her drawings in a state of trance with her eyes closed. She drew in charcoal, pencil and ink. Dark faces appeared, phantasmal figures accompanied by texts in code. She left examples of this automatic writing in notebooks, the same writing that is sometimes inscribed around her atavistic characters. Darkness gave way to colour in her later years. Watercolours and pencils enabled her to draw outlines directly guided by other hands, thus establishing communication with the spirits by transcribing presences and energies. In 1961 she was received into the priesthood of the Universal Spiritualist Association of the United States. She died in New York in her nineties after a long life in the service of a mission to the Beyond.

Anna Zemánková (República Txeca, 1908–1986)

Anna va néixer a la regió històrica de Moràvia. Des de petita demostra una gran imaginació creativa. Es casa molt jove i es dedica a les tasques domèstiques. La llar és el seu refugi durant els anys turbulents de la invasió nazi. La música clàssica i les lectures sobre extraterrestres l'ajuden a evadir-se. La mort d'un dels seus tres fills aguditza aquest exili interior. Sofreix períodes de depressió i la diabetis que pateix la priva de les cames. Aquesta situació de dependència l'arrossega cap al seu món interior i troba en la creativitat l'alè de vida que necessita.

A l'edat de cinquanta-dos anys comença a dibuixar com a rutina de pau interior. Dibuixa de matinada i se sent canalitzadora d'una energia magnètica invisible que li permet revelar el més recòndit del Cosmos. Crea motius vegetals i flors que es generen en el límit de la figuració, semblants a explosions i fluids d'energia. A partir del 1969 comença a perforar els papers amb què treballa i a barrejar tècniques de dibuix i brodat. Les seves obres responen a formes gràfiques pròpies de les labors tèxtils femenines, traços i puntades que creen composicions belles i enigmàtiques per pal·liar la malenconia.

Anna nació en la región histórica de Moravia. Desde pequeña demuestra gran imaginación creativa. Se casa muy joven dedicándose a las labores domésticas. El hogar es su refugio en los turbulentos años de la invasión nazi. La música clásica y las lecturas sobre extraterrestres le ayudan a evadirse. La muerte de uno de sus tres hijos agudiza este exilio interior. Sufre periodos de depresión y la diabetes que padece le priva de sus piernas. Esta situación de dependencia le arrastra hacia su mundo interior encontrando en la creatividad el soplo de vida que necesita.

A la edad de cincuenta y dos años empieza a dibujar como rutina de paz interior. Dibuja de madrugada y se siente canalizadora de una invisible energía magnética que le permite desvelar lo más recóndito del Cosmos. Crea motivos vegetales y flores que se generan en el límite de la figuración como estallidos y fluidos de energía. A partir de 1969 comienza a perforar los papeles con los que trabaja y a mezclar técnicas de dibujo y bordado. Sus obras responden a formas gráficas propias de las labores textiles femeninas, trazos y puntadas que crean bellas y enigmáticas composiciones para paliar la melancolía.

Anna was born in the historic region of Moravia. From an early age she exhibited abundant creative imagination. She married young and dedicated herself to household tasks. Her home was her refuge against the troubled years of the Nazi invasion. Classical music and reading about aliens helped her escape her present. The death of one of her three children deepened this inner exile. She suffered bouts of depression and her diabetes resulted in the loss of her legs. The dependency caused by this situation pushed her inwards to find in her inner world the creative breath of life she so needed.

At the age of fifty-two she began to draw as a method for finding inner peace. She drew in the early morning and felt she was channelling an invisible magnetic energy which enabled her to reveal the remotest parts of the Cosmos. She created plant motifs and flowers that were generated at the limit of figuration as surges and flows of energy. In 1969 she began perforating the papers she worked with and mixing drawing with embroidery techniques. Her pieces are graphic forms of women's textile work; strokes and stitches creating beautiful and enigmatic compositions to alleviate unhappiness.